

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ПЕРЕДУМОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

МАТЮЩЕНКО Олена, здобувачка вищої освіти

Спеціальність 241 Готельно-ресторанна справа

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: У роботі розглянуто економічну безпеку як ключовий елемент системи національної безпеки та фундамент сталого розвитку держави. Визначено сутність економічної безпеки, її структурні складові, основні загрози та напрями зміцнення. Акцентовано на взаємозв'язку економічної стабільності, конкурентоспроможності та сталого зростання як чинників забезпечення добробуту суспільства.

Ключові слова: економічна безпека, сталий розвиток, національна безпека, економічна стабільність, держава, загрози.

Економічна безпека є одним із найважливіших чинників стабільності та розвитку будь-якої держави. Вона виступає основою формування ефективної економічної політики, здатної забезпечити не лише поточні потреби суспільства, а й створити умови для сталого розвитку в майбутньому [1]. Згідно з сучасними підходами, економічна безпека — це стан економічної системи, який гарантує захист національних інтересів, стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, а також здатність до відтворення ресурсів та інноваційного розвитку [2].

Сталий розвиток держави передбачає гармонійне поєднання економічного зростання, соціального добробуту та екологічної рівноваги. У цьому контексті економічна безпека відіграє роль механізму, що забезпечує фінансову, виробничу, інвестиційну та енергетичну стабільність. Недостатній рівень економічної безпеки призводить до дисбалансів у державному управлінні, зниження конкурентоспроможності та втрати суверенітету на світових ринках [3].

Економічна безпека є системною категорією, що охоплює не лише макроекономічні показники, а й соціально-економічні умови розвитку суспільства [2]. Вона включає фінансову, інвестиційну, зовнішньоекономічну, енергетичну, продовольчу та інноваційну безпеку. Стан кожної з них визначає загальний рівень національної економічної стійкості. Особливу роль у сучасних умовах відіграє фінансова безпека, адже саме від неї залежить стабільність державного бюджету, банківської системи та грошово-кредитної політики.

Економічна безпека є основою сталого розвитку, адже забезпечує передбачуваність економічних процесів, стійкість фінансової системи та ефективне використання ресурсів [3]. Вона виступає інтегральним показником соціально-економічного потенціалу держави, її спроможності реагувати на кризи та адаптуватися до глобальних змін. Порушення економічної безпеки призводить до посилення соціальної напруги, зростання тіньової економіки, інфляційних процесів і втрати довіри до державних інституцій.

Серед основних загроз економічній безпеці України дослідники виокремлюють:

- низький рівень диверсифікації економіки;
- високий зовнішній борг;
- залежність від імпорту енергоносіїв;
- корупцію;
- недосконалу податкову систему;
- відтік трудових ресурсів [1; 4].

У контексті воєнних дій та післявоєнного відновлення особливої актуальності набувають питання фінансової стійкості, енергетичної незалежності та залучення інвестицій у відновлення інфраструктури.

Для зміцнення економічної безпеки необхідна системна державна політика, спрямована на диверсифікацію економіки, підтримку національного виробництва, цифровізацію фінансових процесів та розвиток людського капіталу [4]. Важливу роль відіграє і посилення інституційної спроможності держави щодо моніторингу, прогнозування та запобігання економічним загрозам. Ефективне функціонування системи економічної безпеки передбачає взаємодію держави, бізнесу та громадянського суспільства в межах концепції «економічної солідарності».

Таким чином, економічна безпека є не лише компонентом національної безпеки, а й стратегічним орієнтиром сталого розвитку держави. Її забезпечення вимагає комплексного підходу, який поєднує економічну ефективність, соціальну справедливість і раціональне використання природних ресурсів. Зміцнення

економічної безпеки — це запорука стабільності, інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності України у глобальному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Гаркавий Валерій. Економічна безпека як обов'язковий елемент сталого розвитку. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 3, No. 3, 2024, pp. 58- 69. doi:10.46299/j.isjmef.20240303.06.

2. Економічна безпека: конспект лекцій / О.М. Вишневецька, О.М. Зуб. Миколаїв : МНАУ, 2015. 88 с.

3. Дацун А.О. Економічна безпека як основа сталого розвитку держави. *ХНЕУ*, 2013. [Електронний ресурс]. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/3794/1/> (Дата звернення: 21.10.2025)

4. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Середа В.В., Занора В.О., Бієвець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.

Анотація: The article examines economic security as a key element of the national security system and the foundation of sustainable development of the state. The essence of economic security, its structural components, main threats and directions of strengthening are determined. The emphasis is on the relationship between economic stability, competitiveness and sustainable growth as factors ensuring the well-being of society.

Ключові слова: economic security, sustainable development, national security, economic stability, state, threats.

*Науковий керівник – СУРІНА Ганна,
к.філос.н., ст. викладач
кафедри українознавства і суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв*

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ВПЕВНЕНІСТЮ У СОБІ ТА ЕМОЦІЙНИМ ІНТЕЛЕКТОМ

МЕЛЕНЧУК Наталя, кандидат психологічних наук, доцент,
завідувачка кафедри педагогіки та психології

Міжнародного гуманітарного університету м. Одеса

МОРОЗОВА М., здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 053 Психологія

Міжнародного гуманітарного університету м. Одеса

Анотація. У тезах розглянуто взаємозв'язок між впевненістю у собі та емоційним інтелектом як важливими особистісними чинниками соціальної адаптації та саморегуляції. Емпірично встановлено наявність статистично значущих кореляцій між рівнем впевненості